

Podsumowanie realizacji projektu LIFE-IP Małopolska LIFE14 IPE PL 021

Kwiecień 2017

Urząd
Marszałkowski
Województwa
Małopolskiego

Projekt „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”
LIFE-IP MAŁOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021 realizowany jest przy wsparciu programu LIFE Unii Europejskiej

I. Najważniejsze wydarzenia

- Sejmik Województwa Śląskiego przyjął jednoznacznie uchwałę antysmogową, która wyznacza dla całego obszaru województwa śląskiego standardy emisji dla kotłów, pieców i kominków oraz zakaz stosowania mułów i flotów węglowych, węgla brunatnego i zawilgoconej biomasy. Uchwała zacznie obowiązywać dla nowo użytkowanych instalacji od 1 września 2017 roku, a dla wszystkich instalacji w latach 2022-2028 (w zależności od wieku i klasy emisyjnej kotła).
- Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął przejściową uchwałę antysmogową dla Krakowa, która wprowadza w okresie od 1 lipca 2017 do 31 sierpnia 2019 (czyli do czasu wejścia w życie całkowitego zakazu stosowania paliw stałych), zakaz spalania złej jakości węgla i wilgotnej biomasy.
- Doświadczenia województwa małopolskiego i województwa śląskiego w zakresie przygotowania przepisów antysmogowych wykorzystywane są przez inne województwa w Polsce, które intensywnie pracują nad własnymi uchwałami antysmogowymi (dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie, łódzkie, mazowieckie, podkarpackie).
- Realizowana jest druga odsłona regionalnej kampanii uświadamiającej mieszkańców Małopolski w zakresie skutków zanieczyszczenia powietrza pod hasłem „Dymem z pieca zabijasz”. W ramach kampanii wykorzystywane są billboardy, reklamy mobilne, spoty radiowe i spoty wideo w pociągach Kolei Małopolskich. Równoległe działania edukacyjne prowadzone są przez Ekodoradców na poziomie lokalnym poprzez spotkania z mieszkańcami, wizyty w szkołach, pokazy nowoczesnych kotłów i dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotek, broszur, plakatów).

II. Podsumowanie działań projektu

C.1. Ekodoradcy

- Ekodoradcy udzielali porad i pomocy mieszkańcom w wymiarze:
 - 5 321 osób przyjętych w biurze,
 - 538 w trakcie wizyt w terenie i na spotkaniach,
 - 4 042 telefonicznie,
 - 259 pisemnie lub mailowo.
- Przeprowadzili 16 kontroli u mieszkańców w zakresie spalania odpadów,
- Prowadzili badania kamerą termowizyjną w budynkach publicznych i u mieszkańców. Łącznie przebadali 32 budynków publicznych i 39 budynków prywatnych.
- Dzięki wsparciu ze strony Ekodoradców gminy przygotowały wnioski na łączną kwotę 25,4 mln zł o dofinansowanie projektów w zakresie modernizacji energetycznej, wymiany kotłów i zastosowania oze w budynkach publicznych. Łącznie przygotowanych zostało 13 wniosków lub uzupełnień do wniosków.
- Ekodoradcy zaangażowani byli w zbieranie ankiet od mieszkańców i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie do wymiany kotłów lub instalacji oze:
 - Zebrano 1 074 ankiet od mieszkańców zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania,
 - Rozpatrzono 1 002 wnioski mieszkańców lub podmiotów o dofinansowanie,
 - Podpisano 614 umów z mieszkańcami lub podmiotami o dofinansowanie i rozliczono 8 takich umów,
- Ekodoradcy zajmowali się również przygotowaniem i weryfikacją dokumentów strategicznych (np. plany gospodarki niskoemisyjnej, plan zaopatrzenia w ciepło). Zweryfikowanych zostało łącznie 6 dokumentów.
- Ekodoradcy wprowadzili lub zaktualizowali dane o 206 budynkach w bazie ogrzewania.
- Ekodoradcy nawiązali współpracę z 21 podmiotami (np. producenci kotłów, delegacje samorządowców z Ukrainy, centrum kultury, klastry energetyki).

C.2. Centrum Kompetencji

- 24 kwietnia Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, w okresie od dnia 1 lipca 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2019 roku, zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. W efekcie od 1 lipca 2017 r. nie będzie można w Krakowie ogrzewać domów i mieszkań węglem niskiej jakości i biomasą o dużej wilgotności. Regulacja będzie obowiązywać przez ok. dwa lata, gdyż od 1 września 2019 r. w życie wchodzi całkowity zakaz palenia węglem na obszarze Krakowa.

- W dniach 1 kwietnia i 21-22 kwietnia odbyły się zjazdy studiów podyplomowych dla Ekodoradców prowadzonych przez Wydział Paliw i Energii AGH.

C.3. Wsparcie wdrożenia zakazu stosowania paliw stałych do ogrzewania w Krakowie

- Pracownicy zatrudnieni w ramach projektu LIFE zaangażowani są w weryfikację wniosków i rozliczanie dotacji do wymiany kotłów:
 - Przeprowadzili 260 kontroli przedwykonawczych oraz 214 kontroli powykonawczych,
 - Rozpatrzyli 240 wniosków mieszkańców i przygotowali dokumenty, dzięki którym zawarte zostały 270 umów dotacji,
 - Rozliczyli 21 umów dotacyjnych,
- Funkcjonują 2 punkty informacyjne dla mieszkańców Krakowa (os. Zgody i Al. Powstańców Warszawy). W punktach informacyjnych osobiście obsłużonych zostało 1 442 osób i 890 telefonicznie. Dzięki wsparciu Ekodoradców w punktach informacyjnych w Krakowie podpisanych zostało 610 umów na dofinansowanie kosztów inwestycji polegającej na trwałej zmianie systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie proekologiczne w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa.

C.4. Platforma zarządzania jakością powietrza w Krakowie przy wykorzystaniu narzędzi wysokorozdzielczego modelowania

- VITO przeprowadziło pierwsze analizy danych o flocie pojazdów dla Krakowa.
- Przeprowadzone zostały konsultacje między Miastem Kraków i VITO w zakresie kampanii pomiarowej (rodzaje zanieczyszczeń i lokalizacja punktów pomiarowych) w celu kalibracji narzędzia modelowania.
- Prowadzone są prace nad zapleczem informacyjnym (back-end) modelu rozprzestrzeniania zanieczyszczeń, który zostanie wdrożony dla Krakowa.

C.6. Międzynarodowe modelowanie zanieczyszczeń powietrza

- W województwie śląskim rozpoczęto współpracę z wykonawcą aktualizacji Programu ochrony powietrza, w ramach której omawiane i ustalane są zagadnienia organizacyjne i metodyczne, przede wszystkim związane z wykonaniem in-

wentaryzacji emisji zanieczyszczeń. Zorganizowano spotkanie z ekspertami przy ustalaniu ostatecznego kształtu metodyki inwentaryzacji.

- VITO przeprowadziło pierwsze analizy danych dotyczących emisji pochodzących z Małopolski i przygotowuje szablony plików w celu ułatwienia gromadzenia danych wejściowych (dostarczanych przez CHMI i SHMU) w formacie zgodnym z ujednoliconą metodologią uzgodnioną w marcu.
- CHMI przygotowało emisje dotyczące ogrzewania mieszkań dla roku odniesienia 2015 na elementarną jednostkę mieszkaniową a SHMU metodologię rozkładu przestrzennego emisji z ogrzewania mieszkań.

D.1. Monitoring efektów wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

- Przeprowadzona została weryfikacja sprawozdań gmin z wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, przygotowywana jest ich analiza i podsumowanie.

E.1. Regionalna kampania medialna na rzecz czystego powietrza

- 15 kwietnia ruszyła druga odsłona kampanii regionalnej pod hasłem „Dymem z pieca zabijasz” z wykorzystaniem billboardów, reklamy mobilnej, spotów radiowych w Radiu Kraków i RDN Małopolska oraz spotów wideo w pociągach Kolei Małopolskich. Druga odsłona kampanii potrwa do 14 maja.

E.2. Lokalne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza

- Ekodoradcy w gminach przygotowali i dystrybuowali materiały edukacyjne:
 - Przygotowali 3 252 ulotek i broszur oraz 178 plakatów,
 - Rozdystrybuowali 6 546 ulotek i broszur oraz 408 plakatów,
 - Przygotowali 657 i rozdystrybuowali 297 innych materiałów edukacyjnych (książki dla dzieci, książki o wpływie zanieczyszczeń na zdrowie, materiały dydaktyczne, kolorowanki dla dzieci, tablice informacyjne o zanieczyszczeniu powietrza).
- Ekodoradcy organizowali spotkania i wydarzenia:
 - 26 spotkań w szkołach lub przedszkolach, w których uczestniczyło łącznie 3 109 dzieci,

- 7 konkursów dla dzieci / młodzieży, w których uczestniczyło 426 osób,
- 70 spotkań z mieszkańcami, w których wzięło udział 1 033 osób,
- 40 spotkań z lokalnymi liderami (księża, lekarze, strażacy, organizacje) z łącznie 199 osobami,
- Zorganizowali 12 innych wydarzeń, w których uczestniczyło łącznie 831 osób (np. wystawa nowoczesnych kotłów zgodnych z ekoprojektem w Wolbromiu, Bochni i Tomicach, akcja sadzenia drzew w Czernichowie, szkolenia dla nauczycieli i lekarzy, spektakle
- Dodatkowo wzięli udział w innych wydarzeniach (spotkania z audytorami energetycznymi w ramach RPO, udział w warsztatach i debatach dot. likwidacji niskiej emisji).

E.3. Tworzenie sieci wymiany doświadczeń z innymi projektami

- 7 kwietnia Sejmik Województwa Śląskiego przyjął uchwałę nr V/36/1/2017 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, której celem jest ograniczenie niskiej emisji w województwie śląskim.
- W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego podjęte zostały prace przygotowawcze do opracowania strategii prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych.
- 3 kwietnia w ramach debaty Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego „Gra o czyste powietrze” zaprezentowane zostały doświadczenia realizacji projektu zintegrowanego LIFE w Małopolsce oraz zadania i osiągnięcia Ekodoradcy z gminy Tuchów.
- 10 kwietnia we Wrocławiu odbyło się spotkanie urzędów marszałkowskich z województw: małopolskiego, śląskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, opolskiego, łódzkiego i mazowieckiego na temat uchwał antysmogowych. Województwo Małopolskie i Śląskie podzieliły się swoimi doświadczeniami przy przygotowywaniu i konsultacjach przepisów antysmogowych. Doświadczenia te posłużą pozostałym województwom, które prace nad uchwałami zaplanowały na 2017 rok.
- W dniach 20-21 kwietnia Małopolska gościła przedstawicieli samorządów z Obwodu Lwowskiego (Ukraina). Na spotkaniu w UMWM zapre-

zentowane zostały przyjęte w Małopolsce przepisy antysmogowe oraz doświadczenia w zakresie wdrażania działań mających na celu poprawę jakości powietrza. Samorządowcy odwiedzili Słomniki i Miechów, gdzie zapoznali się z wdrażanymi przez te gminy działaniami na rzecz ograniczenia emisji (budynki pasywne, wymiana kotłów grzewczych, odnawialne źródła energii).

- 21 kwietnia na konferencji Naukowo-Technicznej "Kotły małej mocy zasilane paliwem stałym" w Sosnowcu w ramach panelu dyskusyjnego przedstawione zostały doświadczenia Małopolski w zakresie wymiany kotłów węglowych oraz zaprezentowane zostały przez KAS wyniki badań rzeczywistych efektów ograniczenia emisji przy stosowaniu metody "spalania od góry".

E.4. Promocja realizacji projektu

- Ekodoradcy w gminach przygotowali lub wzięli udział w informacjach medialnych związanych z projektem:
 - 20 artykułów w prasie,
 - 72 artykuły i posty w internecie i mediach społecznościach,
 - 6 audycji radiowych lub TV,
 - 11 razy wykorzystano inne media (np. tablice informacyjne o zanieczyszczeniu powietrza).

F.1. Zarządzanie projektem

- Od 18 kwietnia zatrudniona została nowa osoba w UMWM na stanowisku koordynatora Ekodoradców.
- Od 25 kwietnia rozpoczęły się wizyty monitorujące u współbeneficjentów realizowane przez zespół zarządzający projektem. W kwietniu odbyły się wizyty w gminach: Kraków, Czernichów i Radziemice. Wizyty służą do weryfikacji działań realizowanych przez partnerów oraz ocenie pracy Ekodoradców.